

Kirjandi arvustus

Teema

1. Kirjandi vastavus teemale

- Kas autor on valinud alustekstidest lähtuvalt õige **teemavaldkonna?** Hinda valikut, põhjenda oma seisukohta.

2. Teema avatus

- Kui palju ja milliseid **alateemasid** on lahti kirjutatud?
- Milliseid **kirjalikke allikaid** kirjutaja on kasutanud?
- Milline osakaal kirjandi alusmaterjalidest on kirjutaja **ense teadmistel, mälestustel?**
- Kas kirjandist selgub kirjutaja **isiklik seisukoht** analüüsitava teema kohta?
- Milline suhe on kirjandis kulunud-kuuldud ja **huvitavate-uudsete seisukohtade** vahel? Mis domineerib?
- Mida võib pidada teemaarenduse kordaminekuteks?
- Mida soovivad kirjutajale edaspidiseks?

3. **Argumenteerimioskus** (argument on kogum väiteid, millest ühtedest väidetest (eeldus) järeldatakse teised (järeldus)): **argument, argumenti seletus ja näited argumenti tugevdamiseks, järeldused.**

Keel

1. Milliseid keelevigu kirjandis enam esineb?

- Häälikuortograafia
- Suur ja väike algustäht
- Kokku- ja lahkukirjutamine
- Kirjavahemärgid

Sõnastus

1. Hinda lausestust:

- Lause ülesehitus (öeldis on lauses 2. kohal), pikkus, arusaadavus;
- Erinevate lauseliikide (liht- ja liitlause) kasutamine.

2. Hinda sõnastust:

- Kui mitmekesine on kirjandi sõnavara?
- Jälgi tüüpilisemaid sõnastusvigu:
  1. Sõnakordused;
  2. Sina- ja meie-stiil;
  3. Sõna vales tähenduses kasutamine;
  4. Umbisikulisus (peab, tuleb teha, tehakse, on tehtud jms);
  5. Aegade läbisegi kasutamine (olevik vaheldub minevikuga kirjandi kestel, ühes lõigus või koguni lauses);
  6. Liigne kujundlikkus;
  7. Slängiga liialdamine;
  8. Suulisest kõnест lähtuv algeline sõnastus (argisõnad; sõnade „asi“, „olema“, „see“ liiasus).
  9. Rõhusõnadega liialdamine (ometi, ka, just, näiteks jms)

Vorm

Kas sissejuhatus on teemakohane?

Kas lõikude vahel on sidusus (üleminekulause(d))?

Kas laused on omavahel seotud (sagedane viga: üksikud sidumata mõtted järgnevad üksteisele)?

Kas lõppsõna on teemakohane?